

7. november 2019

J.nr. 2019-20-0004
Dok.nr. 148511
KEO

Baggrundsnotat om betydningen af databeskyttelsesforordningens artikel 6 ved behandling af særlige kategorier af personoplysninger (følsomme personoplysninger) omfattet af forordningens artikel 9

1. I år 2000 erstattede persondataloven¹, som gennemførte databeskyttelsesdirektivet² i dansk ret, de i Danmark hidtil gældende to registerlove. Persondataloven, som nu er ophævet og erstattet af reglerne i bl.a. databeskyttelsesforordningen³ og databeskyttelsesloven⁴, indeholdt betingelser for, hvornår oplysninger lovligt kunne behandles (persondatalovens § 6), og betingelser, der mere specifikt regulerede behandlingen af oplysninger, der blev anset for følsomme (lovens § 7). Hertil kom bestemmelser, der regulerede bl.a. behandlingen af oplysninger om strafbare forhold (lovens § 8) og oplysninger om personnummer (lovens § 11).

Det blev i forbindelse med gennemførelsen af databeskyttelsesdirektivet og i tiden efter vedtagelsen af persondataloven diskuteret og overvejet, hvilken betydning lovens § 6 havde for behandlingen af oplysninger omfattet af lovens §§ 7-8.

Spørgsmålet, der var uomtalt i lovens forarbejder, havde imidlertid ingen større praktisk betydning, idet næsten alle reglerne i §§ 7-8 indeholdt selvstændige kriterier for lovlig behandling, f.eks. et nødvendighedskriterium. I det omfang dette ikke var tilfældet – f.eks. lovens § 7, stk. 2, nr. 3, og § 7, stk. 4 – fulgte der af lovens § 5 en række grundlæggende betingelser for behandling af personoplysninger, der altid skulle være opfyldt, herunder principperne om ”legitime formål”, ”formålsbegrænsning” og ”proportionalitet” i lovens § 5, stk. 2 og 3⁵.

Det var derfor Datatilsynets opfattelse, at dataansvarlige, som behandlede følsomme oplysninger, alene skulle finde sit behandlingsgrundlag i de bestemmelser, der specifikt omhandlede behandlingen heraf, dvs. reglerne i persondatalovens §§ 7-8.

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer [ophævet]

² Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse).

⁴ Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

⁵ Henrik Waaben og Kristian Korfits Nielsen, Lov om behandling af personoplysninger med kommentarer, 3. udgave (2015), s. 215ff

2. Den nu ophævede persondatalovs §§ 6-7 er i det væsentligste videreført med reglerne i databeskyttelsesforordningens artikel 6 og 9. Betingelserne for lovlig behandling af personoplysninger reguleres af forordningens artikel 6, som har følgende ordlyd:

Side 2 af 7

”Artikel 6, stk. 1. Behandling er kun er lovlig, hvis og i det omfang mindst ét af følgende forhold gør sig gældende:

- a) Den registrerede har givet samtykke til behandling af sine personoplysninger til et eller flere specifikke formål.
- b) Behandling er nødvendig af hensyn til opfyldelse af en kontrakt, som den registrerede er part i, eller af hensyn til gennemførelse af foranstaltninger, der træffes på den registreredes anmodning forud for indgåelse af en kontrakt.
- c) Behandling er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige.
- d) Behandling er nødvendig for at beskytte den registreredes eller en anden fysisk persons vitale interesser.
- e) Behandling er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt.
- f) Behandling er nødvendig for, at den dataansvarlige eller en tredjemand kan forfølge en legitim interesse, medmindre den registreredes interesser eller grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, der kræver beskyttelse af personoplysninger, går forud herfor, navnlig hvis den registrerede er et barn.

Første afsnit, litra f), gælder ikke for behandling, som offentlige myndigheder foretager som led i udførelsen af deres opgaver.

Stk. 2. Medlemsstaterne kan opretholde eller indføre mere specifikke bestemmelser for at tilpasse anvendelsen af denne forordnings bestemmelser om behandling med henblik på overholdelse af stk. 1, litra c) og e), ved at fastsætte mere præcist specifikke krav til behandling og andre foranstaltninger for at sikre lovlig og rimelig behandling, herunder for andre specifikke databehandlingssituationer som omhandlet i kapitel IX.

Stk. 3. Grundlaget for behandling i henhold til stk. 1, litra c) og e), skal fremgå af:

- a) EU-retten, eller
- b) medlemsstaternes nationale ret, som den dataansvarlige er underlagt.

Formålet med behandlingen skal være fastlagt i dette retsgrundlag eller for så vidt angår den behandling, der er omhandlet i stk. 1, litra e), være nødvendig for udførelsen af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt. Dette retsgrundlag kan indeholde specifikke bestemmelser med henblik på at tilpasse anvendelsen af bestemmelserne i denne forordning, bl.a. de generelle betingelser for lovlighed af den dataansvarliges behandling, hvilke typer oplysninger der skal behandles, berørte registrerede, hvilke enheder personoplysninger må videregives til, og formålet hermed, formålsbegrænsninger, opbevaringsperioder og behandlingsaktiviteter samt behandlingsprocedurer, herunder foranstaltninger til sikring af lovlig og rimelig behandling såsom i andre specifikke databehandlingssituationer som omhandlet i kapitel IX. EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret skal opfylde et formål i samfundets interesse og stå i rimeligt forhold til det legitime mål, der forfølges.”

I databeskyttelsesforordningens artikel 9, herunder bestemmelsens stk. 1 og 2, er fastsat regler om et antal nærmere opregnede særlige kategorier (typer) af personoplysninger (følsomme personoplysninger). Bestemmelsen har følgende ordlyd:

”Artikel 9, stk. 1. Behandling af personoplysninger om race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning eller fagforeningsmæssigt tilhørsforhold samt behandling af genetiske data, biometriske data med det formål entydigt at identificere en fysisk person, helbredsoplysninger eller oplysninger om en fysisk persons seksuelle forhold eller seksuelle orientering er forbudt.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis et af følgende forhold gør sig gældende:

- a) Den registrerede har givet udtrykkeligt samtykke til behandling af sådanne personoplysninger til et eller flere specifikke formål, medmindre det i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret er fastsat, at det i stk. 1 omhandlede forbud ikke kan hæves ved den registreredes samtykke.
- b) Behandling er nødvendig for at overholde den dataansvarliges eller den registreredes arbejds-, sundheds- og socialretlige forpligtelser og specifikke rettigheder, for så vidt den har hjemmel i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret eller en kollektiv overenskomst i medfør af medlemsstaternes nationale ret, som giver fornødne garantier for den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser.
- c) Behandling er nødvendig for at beskytte den registreredes eller en anden fysisk persons vitale interesser i tilfælde, hvor den registrerede fysisk eller juridisk ikke er i stand til at give samtykke.

- d) Behandling foretages af en stiftelse, en sammenslutning eller et andet organ, som ikke arbejder med gevinst for øje, og hvis sigte er af politisk, filosofisk, religiøs eller fagforeningsmæssig art, som led i organets legitime aktiviteter og med de fornødne garantier, og på betingelse af at behandlingen alene vedrører organets medlemmer, tidligere medlemmer eller personer, der på grund af organets formål er i regelmæssig kontakt hermed, og at personoplysningerne ikke videregives uden for organet uden den registreredes samtykke.
- e) Behandling vedrører personoplysninger, som tydeligvis er offentliggjort af den registrerede.
- f) Behandling er nødvendig, for at retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, eller når domstole handler i deres egenskab af domstol.
- g) Behandling er nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret og står i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, respekterer det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse og sikrer passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser.
- h) Behandling er nødvendig med henblik på forebyggende medicin eller arbejdsmedicin til vurdering af arbejdstagerens erhvervsevne, medicinsk diagnose, ydelse af social- og sundhedsomsorg eller -behandling eller forvaltning af social- og sundhedsomsorg og -tjenester på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret eller i henhold til en kontrakt med en sundhedsperson og underlagt de betingelser og garantier, der er omhandlet i stk. 3.
- i) Behandling er nødvendig af hensyn til samfundsinteresser på folkesundhedsområdet, f.eks. beskyttelse mod alvorlige grænseoverskridende sundhedsrisici eller sikring af høje kvalitets- og sikkerhedsstandarder for sundhedspleje og lægemidler eller medicinsk udstyr på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, som fastsætter passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes rettigheder og frihedsrettigheder, navnlig tavshedspligt.
- j) Behandling er nødvendig til arkivformål i samfundets interesse, til videnskabelige eller historiske forskningsformål eller til statistiske formål i overensstemmelse med artikel 89, stk. 1, på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret og står i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, respekterer det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse og sikrer passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser.”

Bestemmelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra a, c, d, e og f, kan efter deres ordlyd anvendes direkte, uden at grundlaget er nærmere præciseret i national ret eller EU-retten.

Heroverfor synes forordningens artikel 9, stk. 2, litra b, g, h, i og j, med henvisninger – dog med forskellig formulering – til EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret at forudsætte, at behandlingen er forankret i f.eks. national ret⁶.

Det har – bl.a. med støtte i betænkning nr. 1565⁷ – der ligger til grund for implementeringen af forordningen i Danmark – hidtil været Datatilsynets opfattelse, som det også var tilfældet efter den nu ophævede persondatalov, at dataansvarlige, som behandler følsomme oplysninger omfattet af forbuddet mod behandling i forordningens artikel 9, stk. 1, alene skal have grundlag for denne behandling i enten forordningens artikel 9, stk. 2, eller bestemmelser, der gennemfører forordningens artikel 9.

3. Der er efter Datatilsynets opfattelse imidlertid flere forhold, der taler for, at det ikke længere vil være muligt at opretholde denne hidtidige opfattelse.

3.1. For det første kan der henvises til den registreredes indsigelsesret i databeskyttelsesforordningens artikel 21. Af forordningens artikel 21, stk. 1, fremgår:

”Den registrerede har til enhver tid ret til af grunde, der vedrører den pågældendes særlige situation, at gøre indsigelse mod behandling af sine personoplysninger baseret på artikel 6, stk. 1, litra e) eller f), herunder profilering baseret på disse bestemmelser. Den dataansvarlige må ikke længere behandle personoplysningerne, medmindre den dataansvarlige påviser vægtige legitime grunde til behandlingen, der går forud for registreredes interesser, rettigheder og frihedsrettigheder, eller behandlingen er nødvendig for, at retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares.”

⁶ Se hertil også de almindelige bemærkninger til databeskyttelsesloven afsnit 2.3.3.2.

⁷ Betænkning nr. 1565 - Databeskyttelsesforordningen (2016/679) – og de retlige rammer for dansk lovgivning S. 113ff og S.194ff.

Som det fremgår, kan den registrerede – i modsætning til den generelle indsigelsesmulighed efter den tidligere gældende persondatalovs § 35⁸ – nu alene gøre indsigelse mod en ellers lovlig behandling af vedkommendes personoplysninger, der baserer sig på databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e og f.

En registreret vil således alene kunne gøre indsigelse mod en ellers lovlig behandling af følsomme oplysninger, hvis det lægges til grund, at der ved behandling af følsomme oplysninger omfattes af forbuddet i databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, skal være en undtagelse til dette forbud i enten forordningens artikel 9, stk. 2, eller bestemmelser, der gennemfører forordningens artikel 9, og samtidig et lovligt grundlag for behandling i forordningens artikel 6.

3.2. Endvidere fremgår dette krav også af databeskyttelsesforordningens præambelbetragtning nr. 51 om følsomme oplysninger, der har følgende ordlyd:

”Personoplysninger, der i kraft af deres karakter er særligt følsomme i forhold til grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, bør nyde specifik beskyttelse, da sammenhængen for behandling af dem kan indebære betydelige risici for grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder. Disse personoplysninger bør omfatte personoplysninger om race eller etnisk oprindelse, idet anvendelsen af udtrykket »race« i denne forordning ikke betyder, at Unionen accepterer teorier, der søger at fastslå, at der findes forskellige menneskeracer. Behandling af fotografier bør ikke systematisk anses for at være behandling af særlige kategorier af personoplysninger, eftersom de kun vil være omfattet af definitionen af biometriske data, når de behandles ved en specifik teknisk fremgangsmåde, der muliggør entydig identifikation eller autentifikation af en fysisk person. Sådanne personoplysninger bør ikke behandles, medmindre behandling er tilladt i specifikke tilfælde, der er fastsat i denne forordning, under hensyntagen til at medlemsstaternes nationale ret kan fastsætte specifikke bestemmelser om databeskyttelse for at tilpasse anvendelsen af reglerne i denne forordning med henblik på overholdelse af en retlig forpligtelse eller udførelse af en opgave i samfundets interesse eller henhørende under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt. Foruden de specifikke krav til sådan behandling bør de generelle principper og andre regler i denne forordning finde anvendelse, navnlig for så vidt angår betingelserne for lovlig behandling [Red. Datatilsynets understregning]. Der bør udtrykkelig gives mulighed for undtagelser fra det generelle forbud mod behandling af sådanne særlige kategorier af personoplysninger, bl.a. hvis den registrerede giver sit udtrykkelige samtykke eller for så vidt angår specifikke behov, navnlig hvis behandling foretages i forbindelse med visse sammenslutningers eller stiftelsers legitime aktiviteter, hvis formål er at muliggøre udøvelse af grundlæggende frihedsrettigheder.”

Som det fremgår heraf, skal betingelserne for ”lovlig behandling”, der er overskriften på bestemmelserne i artikel 6, være opfyldt ved behandlingen af ”Sådanne personoplysninger”, hvormed der i denne præambelbetragtning forstås følsomme oplysninger.

3.3. Tilsvarende, hvad der fremgår af databeskyttelsesforordningens præambelbetragtning nr. 51, har EU-Domstolen senest ved dom afsagt den 24. september 2019 i sagen C-136/17 GC m.fl. mod Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL), forudsat, at en behandling af følsomme personoplysninger – foruden at skulle være i overensstemmelse med de specifikke krav hertil – tillige skal opfylde de øvrige lovlighedsbetingelser. Af præmis 63 og 64 i dommen C-136/17 fremgår således følgende:

”(63) Derimod finder den omstændighed, der er omhandlet i artikel 8, stk. 2, litra e), i direktiv 95/46 og i artikel 9, stk. 2, litra e), i forordning 2016/679, hvorefter oplysningerne klart er blevet offentliggjort af den registrerede, anvendelse både på søgemaskineudbyderen og den pågældende websideudgiver, som i det væsentlige anført af samtlige procesdeltagere, der har ytret sig herom.

(64) Skønt der på den viste webside forekommer personoplysninger, som henhører under de særlige kategorier i artikel 8, stk. 1, i direktiv 95/46 og artikel 9, stk. 1, i forordning 2016/679, er den behandling, som foretages af en søgemaskineudbyder i forbindelse med søgemaskinens aktivitet, i et sådant tilfælde derfor i overensstemmelse med disse retsforskrifter, forudsat at udbyderen tillige opfylder de øvrige lovlighedsbetingelser i bl.a. direktivets artikel 6 eller forordningens artikel 5 [Red. Datatilsynets understregning] (jf. i denne retning dom af 13.5.2014, Google Spain og Google, C-131/12, EU:C:2014:317, præmis 72).”

⁸ Bestemmelsen havde følgende ordlyd: § 35. Den registrerede kan til enhver tid over for den dataansvarlige gøre indsigelse mod, at oplysninger om vedkommende gøres til genstand for behandling.

Dette fremgår også af præmis 70-72 i EU-Domstolens dom afsagt den 13. maj 2014 i sagen C-131/12 Google Spain SL og Google Inc. mod Agencia Española de Protección de Datos (AEPD) m.fl.

3.4. Kravet er endvidere kommet til udtryk i flere vejledninger fra Det Europæiske Databeskyttelsesråd (EDPB), idet det heraf fremgår, at der ved behandling af følsomme oplysninger omfattende af forbuddet i databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, skal være en undtagelse til dette forbud i enten forordningens artikel 9, stk. 2, eller bestemmelser, der gennemfører forordningens artikel 9, og samtidig et lovligt grundlag for behandling i forordningens artikel 6.

Af EDPB's udtalelse (Opinion) 3/2019 vedrørende kliniske forsøg⁹, fastslås det således i punkt 28:

"For the processing of special categories of data, the legal basis identified under Article 6 shall be applied only if Article 9 GDPR provides for a specific derogation from the general prohibition to process special categories of data. The EDPB considers that depending on the specific circumstances of a clinical trial, the appropriate Article 9 condition for all processing operations of sensitive data for purely research purposes could either be "reasons of public interest in the area of public health [...] on the basis of Member State law" (Article 9(2)(i)), or "scientific ... purposes in accordance with Article 89(1) based on Union or Member State law"(Article 9(2)(j))."

Tilsvarende fremgår af EDPB's vejledning (Guidelines) 3/2019 om videoovervågning¹⁰, hvor det i vejledningens punkt 66 fastslås:

"If a video surveillance system is used in order to process special categories of data, the data controller must identify both an exception for processing special categories of data under Article 9 (i.e. an exemption from the general rule that one should not process special categories of data) and a legal basis under Article 6."

Det bemærkes, at EDPB's vejledning om videoovervågning endnu ikke er endelig. Vejledningen, der er vedtaget i EDPB, har således været i offentlig høring, og de indkomne svar bliver i øjeblikket gennemgået. Vejledningen vil herefter blive forelagt i en eventuel revideret udgave for EDPB igen med henblik på endelig vedtagelse.

3.5. I modsætning til, hvad der gjaldt efter den nu ophævede persondatalov, indeholder databeskyttelsesforordningen kapitel VII regler for, hvordan sager med grænseoverskridende behandling af personoplysninger skal behandles af tilsynsmyndighederne.

Reglerne indebærer bl.a., at der i sager, hvor der sker grænseoverskridende behandling af personoplysninger, skal udpeges en ledende tilsynsmyndighed, ligesom en eller flere tilsynsmyndigheder kan være berørte tilsynsmyndigheder. En ledende tilsynsmyndighed defineres i databeskyttelsesforordningens artikel 56, stk. 1, som tilsynsmyndigheden for den dataansvarlige eller databehandlerens hovedvirksomhed eller eneste etablering i EU.

Den ledende tilsynsmyndighed har det overordnede ansvar for sagens behandling, herunder også at udarbejde udkast til afgørelse. Berørte tilsynsmyndigheder bidrager til sagens behandling og løsning i det omfang, det findes nødvendigt, herunder med bemærkninger eller indsigelser til den ledende tilsynsmyndigheds udkast til afgørelse.

⁹ Udtalelse 3/2019 vedrørende spørgsmål og svar om samspillet mellem forordningen om kliniske forsøg (CTR) og den generelle forordning om databeskyttelse (databeskyttelsesforordningen) (artikel 70, stk. 1, litra b))

¹⁰ Guidelines 3/2019 on processing of personal data through video devices

Med henblik på at bidrage til en ensartet anvendelse af databeskyttelsesforordningen i hele EU samarbejder tilsynsmyndighederne med hinanden og, hvis det er relevant, med EU-Kommissionen gennem den sammenhængsmekanisme, der er fastsat i databeskyttelsesforordningens afdeling 2, jf. forordningens artikel 63.

Databeskyttelsesforordningens artikel 65 indeholder en række regler, som finder anvendelse, hvis der skulle opstå uenighed mellem tilsynsmyndighederne om, hvordan reglerne i forordningen skal fortolkes. Efter forordningens artikel 65, stk. 1, litra a, kan Det Europæiske Databeskyttelsesråd (EDPB) således træffe en bindende afgørelse, hvis en berørt tilsynsmyndighed er fremkommet med en relevant og begrundet indsigelse mod et udkast til afgørelse udarbejdet af den ledende myndighed, eller den ledende myndighed har afvist en sådan indsigelse som værende uden relevans eller ubegrundet. At afgørelsen er bindende indebærer bl.a., at Datatilsynet vil være forpligtet til at efterleve en sådan afgørelse.

Uanset at disse regler som udgangspunkt kun finder anvendelse på sager, som har grænseoverskridende karakter, vil en eventuel bindende afgørelse fra EDPD imidlertid også have betydning i sager af rent national karakter, idet disse bindende afgørelser vil fastlægge, hvordan databeskyttelsesforordningens bestemmelser skal fortolkes.

4. I lyset af det i afsnit 3 anførte vurderer Datatilsynet, at det ikke længere vil være muligt at opretholde den hidtidige opfattelse, hvorefter dataansvarlige, som behandler følsomme oplysninger omfattende af forbuddet mod behandling i databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, alene skal have grundlag for denne behandling i enten forordningens artikel 9, stk. 2, eller bestemmelser, der gennemfører forordningens artikel 9.

Fremadrettet vil det derfor være Datatilsynets opfattelse, at dataansvarlige, som behandler følsomme oplysninger omfattende af forbuddet mod behandling i forordningens artikel 9, stk. 1, skal kunne identificere en undtagelse til dette forbud i enten forordningens artikel 9, stk. 2, eller bestemmelser, der gennemfører forordningens artikel 9, og et lovligt grundlag for behandling i forordningens artikel 6. Hertil kommer principperne for behandling af personoplysninger i databeskyttelsesforordningens artikel 5, der altid skal være opfyldt.

En dataansvarlig, som behandler følsomme oplysninger omfattende af forbuddet mod behandling i forordningens artikel 9, stk. 1, skal derfor fremadrettet tage stilling til, om der – foruden en undtagelse til forbuddet i forordningens artikel 9, stk. 2, dvs. enten direkte i forordningens artikel 9, stk. 2, eller bestemmelser, der gennemfører forordningens artikel 9 – tillige er et lovligt grundlag for denne behandling i forordningens artikel 6.

Som følge af den højere integritetsbeskyttelse, der i forvejen følger af undtagelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, er det Datatilsynets vurdering, at betingelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 6 sædvanligvis vil være opfyldt, hvis der kan identificeres en undtagelse til forbuddet i forordningens artikel 9, stk. 2, eller bestemmelser, der gennemfører forordningens artikel 9.

Herudover vil der i mange tilfælde være tale om, at de bestemmelser, der er implementeret i national ret (eller EU-retten) – f.eks. databeskyttelseslovens §§ 9 og 10 – er en gennemførelse af én af undtagelserne i forordningens artikel 9, stk. 2, som ligger inden for rammerne af det nationale råderum i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 2-3, for så vidt angår grundlaget for lovlig behandling. I sådanne tilfælde vil det således alene være relevant at vurdere, om den nationale bestemmelse er opfyldt.

Datatilsynet vurderer på den baggrund, at den ændrede opfattelse af samspillet mellem databeskyttelsesforordningens artikel 6 og artikel 9 i forhold til spørgsmålet om betingelserne for

behandling af personoplysninger navnlig vil have betydning for vurderingen af – og muligheden for – indsigelser efter forordningens artikel 21. Den registrerede vil med den ændrede opfattelse få mulighed for at kunne gøre indsigelse mod behandling af følsomme oplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9 i de tilfælde, hvor behandlingen – foruden at opfylde en af undtagelserne i forordningens artikel 9, stk. 2, eller bestemmelser, der gennemfører forordningens artikel 9 – sker på grundlag af forordningens artikel 6, stk. 1, litra e eller f.

Datatilsynet kan imidlertid ikke afvise, at der kan forekomme enkelte tilfælde, hvor den nye opfattelse indebærer, at behandling af følsomme oplysninger ikke lovligt kan ske, fordi ingen af betingelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra a-f, er opfyldt, selv om der kan identificeres en undtagelse til forbuddet i forordningens artikel 9, stk. 2, eller bestemmelser, der gennemfører forordningens artikel 9, stk. 2.

Betydningen heraf skal dog ikke overvurderes, idet de grundlæggende principper for behandling af personoplysninger i forordningens artikel 5, herunder kravet om "legitime formål", "formålsbegrænsning" og "proportionalitet" – som hidtil - altid skal være opfyldt.

Endvidere kan Datatilsynet ikke afvise, at der vil være dataansvarlige, der vil skulle foretage mindre ændringer i deres databeskyttelsesretlige dokumenter, herunder persondatapolitikker, meddelelser efter databeskyttelsesforordningens artikel 13 og 14 og fortegnelser efter artikel 30. Det må dog antages, at de fleste dataansvarlige, som behandler følsomme oplysninger, i forvejen også behandler ikke-følsomme oplysninger og derfor allerede har gjort sig klart – og formentlig allerede oplyser om – det retlige grundlag for behandling efter forordningens artikel 6.

Datatilsynet forventer imidlertid ikke, at dataansvarlige – som følge af denne ændrede opfattelse – genåbner alle databeskyttelsesretlige dokumenter, herunder fortegnelsen. Datatilsynet forventer, at eventuelle tilpasninger eller justeringer af databeskyttelsesretlige dokumenter sker løbende, når dokumenterne alligevel skal justeres eller ajourføres af den dataansvarlige.

Datatilsynet bemærker for god ordens skyld, at tilsynet er af den opfattelse, at behandling af oplysninger om strafbare forhold i henhold til databeskyttelseslovens § 8 ikke kræver, at der samtidig identificeres en behandlingshjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 6. Dette skyldes, at databeskyttelseslovens § 8 er udtryk for en udnyttelse af den særlige mulighed for at fastsætte nationale regler om behandling af oplysninger om straffedomme og lovovertrædelser, der følger af forordningens artikel 10. Det bemærkes i den forbindelse, at oplysninger om strafbare forhold ikke er omfattet af de særlige kategorier af personoplysninger, som reguleres i forordningens artikel 9.

Databeskyttelseslovens §§ 9 og 10 skal som omtalt oven for anses for at være en gennemførelse af én af undtagelserne i forordningens artikel 9, stk. 2, som ligger inden for rammerne af det nationale råderum i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 2-3, for så vidt angår grundlaget for lovlig behandling. I sådanne tilfælde vil det alene være relevant at vurdere, om den nationale bestemmelse er opfyldt.

Databeskyttelseslovens § 11 om behandling af oplysninger om personnummer og databeskyttelseslovens § 12 om behandling af oplysninger i forbindelse ansættelsesforhold er en udnyttelse af den særlige mulighed for fastsættelse af nationale regler, der følger af databeskyttelsesforordningens artikel 87 og 88, og der skal ved behandling af sådanne oplysninger derfor ikke tillige identificeres et lovligt grundlag i databeskyttelsesforordningens artikel 6.